

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus Humanis. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Dvb. 1. Quonam modo ex his tribus appetantur omnia propter finem
ultimum in genere.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

primæ efficientes, ita nec plures fines ultimi. Adde, esse malum & contra rectam rationem, constituere sibi plures fines: unde Deus non potest ad hoc cooperari supernaturali modo, sicut potest cooperari ad hoc, ut duæ causæ efficientes proferant eundem effectum.

ARTICVLVS VI.

Verum homo omnia quæ vult, velit propter finem vltimum?

13

Conclusio est affirmans. Loquitur autem D. Thomas de fine vltimo in genere, qui est, esse beatum; seu, esse quam optimè.

Notandum, tribus modis aliquid appeti propter finem. Primò, ex vi præsentis intentionis. Secundò, ex vi intentionis quæ præcessit. Tertio, intentione interpretatiua, id est, quæ ex ipsa natura operis, siue ex naturali perfectione voluntatis censetur esse. Nunc

DVBIVM EST,

Quonam modo ex his tribus appetantur omnia propter finem vltimum in genere?

D. Thomas hic ad 3. insinuat secundum modum, scilicet ex virtute præcedentis intentionis. Et ita multi Thomistæ tenent. Idem videtur sentire Durandus in 4. d. 49. quaest. 4. num. 8.

Sed contra, Primò, Multa appetimus cum primùm venimus ad usum rationis; ut cibum, potum, vestem, lusum &c. & tamen numquam ante cogitaueramus de vltimo fine, aut hæc esse appetenda propter illum: non ergo omnis appetitio provenit ex vi intentionis vltimi finis quæ præcesserit.

Secundò, Ut aliquid dicatur appeti ex vi præcedentis intentionis, non sufficit ut intentio talis finis, vel ordinatio actionum nostrarum ad talem finem præcesserit; sed necesse est ut post se relinquat aliquem effectum: Vel effectuum continuatam seriem, ex quorum vltimo talis appetitio sequatur vel actio. Et ratio est, quia intentio debet habere aliquam vim & influxum in vltimum opus quod ex vi illius fieri dicitur, saltem mediatè; alioqui nulla est causa cur opus ex illius virtute dicatur proficisci. Patet exemplo. Cùm quis intendit celebrare, ex vi huius intentionis sequitur alia voluntas, scilicet ad eundem templum: ex hac, sequitur itio vsque ad locum; ex loci & vestium præsentia, sequitur voluntas se vestiendi & ipsa vestitio; hinc itio ad altare; hinc lectio totaque actio sacra & sacrificatio, animo etiam nihil cogitante de sacrificio, sed omninò distracto. Si hæc series interruptatur, opus est noua intentione actuali; ut si quis vadens ad sacrum, abducatur à via; vel si quis in sacro committat errorem. Nunc subsumo: arqui non cernitur talis coherentia & connexio omnium nostrarum appetitionum cum appetitione vltimi finis: ergo non sequuntur

ex virtuali intentione finis. Vide Scotum in 4. d. 49. q. 10. §. Ex his sequitur. Vbi sententiam illam refutat.

Respondeo igitur, Non hoc sensu dici omnia appeti propter vltimum finem, sed iuxta tertium modum; nempe, quia omnis appetitio boni partialis, censetur sequi ex appetitione boni integri, idque ob duas causas. Prior est, quia omne bonum parziale naturâ suâ ordinatur ad completionem boni integri ipsius suppositi; sicuti omnis pars naturâ suâ ordinatur ad totum. Secunda, quia voluntatis inclinatio per se primò tendit in bonum adæquatum suppositi: in bonum autem singularum potentiarum tendit quasi secundariò, quatenus hoc bonum est necessarium ad bonum integrum suppositi. Itaque omnis inclinatio & affectio voluntatis in bona particularia, secundum æstimationem moralem censetur sequi ex affectu boni integri, quod est vltimus finis in genere; scilicet, esse optimè. Fortasse D. Thomas nihil aliud voluit.

Ex his soluitur argumentum eorum, qui existimabant omnia opera Infidelium esse peccata; eò quòd Infideles aliquandò se & omnia sua retulerint ad honorem Idoli, tamquam ad vltimum finem. Nam esto aliquandò sic retulerint, non tamen dum illa faciunt, faciunt ex vi illius præcedentis intentionis: nam ex illa intentione non sequitur aliqua continuata series, vel aliquis effectus, unde proximè omne opus illorum prodeat. Sed neque interpretatiuè omnia faciunt propter honorem Idoli; quia faciunt multa opera indifferentia, quæ naturâ suâ non tendunt ad honorem Idoli: faciunt etiam multa opera moraliter bona, quæ naturâ suâ non ad honorem Idoli, sed veri Dei tendunt. Omne enim opus virtutis naturâ suâ cedit in honorem veri Dei, ac proinde interpretatiuè censetur propter Deum fieri.

Dices, Causa secunda efficiens non potest mouere seu efficere nisi cooperante causâ primâ efficiente: ergo similiter finis particularis non potest mouere voluntatem, nisi simul cooperante fine vltimo.

Respondeo Primò, Si hoc argumentum valeret, conuinceret omnia appeti ab homine ex actuali intentione finis vltimi; quod tamen illi non concedunt.

Respondeo Secundò, Finem vltimum in omni motu voluntatis cooperari fini particulari: non quod moueat immediatè voluntatem hominis, aut quòd homo velit propter illum; sed quia causa prima cooperatur homini in omni volitione, idque propter vltimum finem. Dum enim homo aliquid vult ob aliquem finem particularem, Deus cooperatur eius voluntati ob finem vniuersalem seu vltimum. Et ita fit ut finis vltimus concurret non tantùm ad omnem motum voluntatis, sed etiam ad omnem operationem creaturæ.

14
Omnia appeti propter finem intentione interpretatiua.

Omnes actiones imbecillium non sunt peccata. Opposita est à Pio V. & Gregorio XIII. ac nouissimè anno 1641. ab Urbano VIII. speciali iurisdictione.

Quid requiratur ut aliquid dicatur fieri ex intentione virtuali